

INFORMACE

K nové působnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti stavebního řádu

Novelizace zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), provedená s účinností od 1. ledna 2013 zákonem č. 350/2012 Sb., přinesla celou řadu změn ve vztahu k povolování staveb v územním a stavebním řízení. Nově byla upravena i působnost ústředních orgánů státní správy (Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva průmyslu a obchodu) ve věcech územního a stavebního řízení. Po 1. lednu 2013 vykonává Ministerstvo pro místní rozvoj působnost stavebního úřadu k vydání územního rozhodnutí u staveb souvisejících s úložišti radioaktivních odpadů obsahujících přírodní radionuklidy a u staveb náležejících k provozním celkům, jejichž součástí je jaderné zařízení, a u staveb zařízení pro přenos elektřiny, zařízení pro přepravu plynu, pokud je územní řízení vedeno pro celou stavbu elektrického vedení nebo plynovodu, a dále u staveb zařízení pro uskladňování plynu nebo výroby elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více. Ministerstvo průmyslu a obchodu vykonává působnost stavebního úřadu, s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování u staveb k účelům těžby, zpracování, transportu a ukládání radioaktivních surovin na území vyhrazeném pro tyto účely, u staveb souvisejících s úložišti radioaktivních odpadů obsahujících přírodní radionuklidy a u staveb náležejících k provozním celkům, jejichž součástí je jaderné zařízení, a u staveb zařízení pro přenos elektřiny, zařízení pro přepravu plynu, zařízení pro uskladňování plynu nebo výroby elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více. Tento informativní článek se věnuje dopadům této nové právní úpravy na povolovací procesy ve vztahu ke stavbám veřejné technické infrastruktury.

A. Nová působnost ústředních orgánů státní správy v oblasti stavebního řádu

Ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) nově stanovuje, že **Ministerstvo pro místní rozvoj** je obecným stavebním úřadem pro vydávání územního rozhodnutí u:

- a) staveb souvisejících s úložišti radioaktivních odpadů, obsahujících přírodní radionuklidy,
- b) staveb náležejících k provozním celkům, jejichž součástí je jaderné zařízení,
- c) staveb zařízení pro přenos elektřiny, *pokud je územní řízení vedeno pro celou stavbu elektrického vedení,*

- d) staveb zařízení pro přepravu plynu, *pokud je územní řízení vedeno pro celou stavbu plynovodu,*
- e) staveb zařízení pro uskladňování plynu,
- f) staveb výroben elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více.

Vymezení výše uvedených stavebních záměrů, které mají být po 1. lednu 2013 nově v územním řízení povolovány v prvním stupni Ministerstvem pro místní rozvoj, bude jak pro rozhodovací činnost Ministerstva, tak i pro rozhodovací činnost jiných obecných stavebních úřadů a pro budoucí žadatele o územní rozhodnutí zcela zásadní. Odpověď na otázku, který orgán bude příslušný k vedení územního řízení pro konkrétní stavební záměr, totiž nemusí být po 1. lednu 2013 zcela triviální. Na následujících řádcích proto uvedu stručnou analýzu uvedených stavebních záměrů:

Ad a)

Úložiště radioaktivních odpadů, obsahující výlučně přírodní radionuklidy (ne tedy *radioaktivní odpady*, které jsou produktem průmyslového využívání jaderné energie, nebo ionizujícího záření), *není* jaderným zařízením ve smyslu zákona č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (*atomový zákon*),¹⁾ a je proto uvedeno jako zvláštní kategorie stavebního záměru.²⁾ Úložištěm je objekt, nebo zařízení na povrchu nebo v podzemí, který slouží k ukládání těchto substancí,³⁾ tj. k jejich *trvalému* umístění bez úmyslu jejich dalšího přemístění. Nejedná se tedy o zařízení, sloužící výlučně pro dočasné umístění těchto substancí (*mezisklad*). Ministerstvo pro místní rozvoj zde bude příslušné pro vydání územního rozhodnutí pro všechny stavby, související s úložištěm, tj. i pro příjezdové komunikace, skladovací a manipulační prostory atd. Je možné uvést, že územní rozhodnutí by *nebylo* zapotřebí v případě, kdy by úložiště bylo důlním dílem, nebo důlní stavbou pod povrchem, a to za předpokladu, že by podléhalo schvalování a dozoru státní báňské správy.⁴⁾

Ad b)

Jaderné zařízení je vymezeno v § 2 písm. h) atomového zákona. Jsou to především stavby a provozní celky, jejichž součástí je jaderný reaktor využívající štepovou řetězovou reakci. Do této kategorie patří jak tzv. energetická jaderná zařízení,

¹⁾ Srov.: § 2 písm. h) bod 3 atomového zákona.

²⁾ V současnosti je příkladem takové stavby úložiště radioaktivních odpadů „Bratrství“ v Jáchymově, které bylo vybudováno v části opuštěných podzemních prostor bývalého uranového dolu. Na rozdíl od ostatních provozovaných úložišť v České republice, slouží toto úložiště výlučně k ukládání radioaktivních odpadů obsahujících výlučně přírodní radionuklidy.

³⁾ Srov.: § 2 písm. t) bod 3 atomového zákona.

⁴⁾ Srov.: § 79 odst. 2 písm. m) stavebního zákona.

ve kterých je jaderná energie využívána za účelem produkce elektrické energie (*jaderné elektrárny*), tak i např. *výzkumná jaderná zařízení*, provozovaná vědeckými a akademickými pracovišti. Dále se jedná o *zařízení pro výrobu, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů*.⁵⁾ Jaderným zařízením ovšem *nejdou* úpravny uranové rudy a sklady uranového koncentráту.⁶⁾ Jadernými zařízeními jsou dále *úložiště radioaktivních odpadů*, s výjimkou úložišť obsahujících výlučně přírodní radionuklidy. K vymezení pojmu *úložiště* srov. výše ad a). I zde platí, že pokud bude úložiště důlním dílem, nebo důlní stavbou *pod povrchem*, nebude vyžadováno územní rozhodnutí, a to za předpokladu, že by podléhalo schvalování a dozoru státní báňské správy.⁷⁾ Umístění souvisejících povrchových staveb ovšem bude povolováno Ministerstvem pro místní rozvoj. Konečně do této kategorie patří i *zařízení pro skladování radioaktivních odpadů*, jejichž aktivita přesahuje hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem. Zde se jedná o zařízení, která slouží toliko k dočasné depozici těchto substancí.

Ad c)

Co je **přenosovou soustavou** vymezuje § 2 odst. 2 písm. a) bod 10 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích (energetický zákon). Jedná se o vzájemně propojený soubor vedení a zařízení 400 kV, 220 kV a vybraných vedení a zařízení 110 kV, uvedených v příloze Pravidel provozování přenosové soustavy, sloužící pro zajištění přenosu elektřiny pro celé území České republiky a propojení s elektrizačními soustavami sousedních států, včetně systémů měřicí, ochranné, řídicí, zabezpečovací, informační a telekomunikační techniky.

Od přenosové soustavy je třeba odlišovat soustavu *distribuční*, která je tvořena souborem vedení a zařízení o napětí 0,4/0,23 kV, 1,5 kV, 3 kV, 6 kV, 10 kV, 22 kV, 25 kV, 35 kV nebo 110 kV (zde s určitými výjimkami), sloužící k zajištění distribuce elektřiny na vymezeném území České republiky. V případě zařízení distribuční soustavy *nebude* Ministerstvo pro místní rozvoj příslušné pro vydávání územního rozhodnutí. Tato pravomoc zůstává i nadále u obecného místně příslušného stavebního úřadu.

⁵⁾ Jejich výčet je zakotven v § 2 písm. j) bod 1 atomového zákona. Jedná se o výchozí materiály, které představuje uran zahrnující směs izotopů vyskytující se v přírodě, uran obohacený o izotop ²³⁵U nebo thorium, a každá z uvedených položek ve formě kovu, slitiny, chemické sloučeniny nebo koncentráту, jakož i materiály obsahující jednu nebo více z uvedených položek v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem, dále o zvláštní štěpné materiály, které představuje ²³⁹Pu, ²³³U, uran obohacený izotopy ²³⁵U nebo ²³³U a materiály obsahující jeden nebo více z uvedených radionuklidů, kromě výchozích materiálů, v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem a o další materiály, stanoví-li tak prováděcí právní předpis.

⁶⁾ Srov.: § 2 písm. h) bod 2 *in fine* atomového zákona.

⁷⁾ Srov.: § 79 odst. 2 písm. m) stavebního zákona.

Obecný místně příslušný stavební úřad by měl ovšem v územním řízení rozhodovat i v těch případech, kdy by územní řízení ke stavbě zařízení pro přenos elektřiny *nebylo vedeno pro celou stavbu elektrického vedení*. Ministerstvo pro místní rozvoj tedy disponuje toliko pravomocí vydat územní rozhodnutí *na samostatný, funkčně svébytný stavební celek*. Zde je možné připomenout, že nově nebude pro tyto stavby (s výjimkou souvisejících budov) vyžadováno stavební řízení.⁸⁾ Realizace stavby těchto zařízení tedy bude podmíněna právní mocí rozhodnutí, vydaného Ministerstvem pro místní rozvoj a existencí věcně-právního vztahu k dotčeným nemovitostem. Úprava příslušnosti ve věcech vyvlastnění zůstává ovšem i po 1. lednu 2013 nezměněna.

Ad d)

Ministerstvo pro místní rozvoj bude dále rozhodovat v územním řízení o povolení staveb **zařízení pro přepravu plynu**. Co je přepravní soustavou vymezuje § 2 odst. 2 písm. b) bod 15 energetického zákona. Jedná se o vzájemně propojený soubor vysokotlakých plynovodů a kompresních stanic a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k přenosu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, propojený s plynárenskými soustavami v zahraničí, na kterém zajišťuje přepravu plynu držitel licence na přepravu plynu. Ani v oblasti plynárenství ovšem ministerstvo nedisponuje pravomocí vydávat územní rozhodnutí pro veškerá plynárenská zařízení. Zejména *nedisponuje* touto pravomocí v případech umístění *zařízení distribuční soustavy v plynárenství*.⁹⁾ Zde bude i nadále příslušný obecný místně příslušný stavební úřad. Stejně jako v případě zařízení v oblasti elektroenergetiky, i v oblasti plynárenství disponuje po 1. lednu 2013 ministerstvo pravomocí vydat územní rozhodnutí jenom pro případ, že územní řízení bylo *vedeno pro celou stavbu plynovodu*. Ministerstvo pro místní rozvoj tedy disponuje toliko pravomocí vydat územní rozhodnutí *na samostatný, funkčně svébytný stavební celek*. I zde platí, že nově nebude pro tyto stavby (s výjimkou souvisejících budov, např. trasových uzávěrů anebo předávacích stanic k měření plynu) vyžadováno stavební řízení.¹⁰⁾ Realizace staveb těchto zařízení tedy bude podmíněna jenom právní mocí rozhodnutí, vydaného Ministerstvem pro místní rozvoj a existencí věcně-právního vztahu k dotčeným nemovitostem.

⁸⁾ Srov. § 103 odst. 1 písm. e) bod 5 stavebního zákona.

⁹⁾ Distribuční soustavou v plynárenství se podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 1 energetického zákona vzájemně propojený soubor vysokotlakých, středotlakých a nízkotlakých plynovodů, plynovodních přípojek ve vlastnictví provozovatele distribuční soustavy a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, který není přímo propojen s kompresními stanicemi a na kterém zajišťuje distribuci plynu držitel licence na distribuci plynu.

¹⁰⁾ Srov. § 103 odst. 1 písm. e) bod 5 stavebního zákona.

Ad e)

Dále je ministerstvo příslušné vydat územní rozhodnutí u staveb **zařízení pro uskladňování plynu**. Zde se bude jednat zejména o *zásobníky plynu*, jejichž definice je zakotvena v § 2 odst. 2 písm. b) bod 13 energetického zákona.¹¹⁾ I zde ovšem platí, že pro podzemní zařízení, pokud bude důlním dílem, nebo důlní stavbou, nebude územní rozhodnutí vyžadováno, a to za předpokladu, že by podléhalo schvalování a dozoru státní báňské správy.¹²⁾ Umístění souvisejících povrchových staveb ovšem bude povolováno Ministerstvem pro místní rozvoj.

Ad f)

Konečně je ministerstvo nově příslušné i pro vydávání územního rozhodnutí pro **výrobní elektřiny**.¹³⁾ To platí bez ohledu na to, jaký zdroj energie je pro výrobu elektrické energie v daném zařízení využíván (jádro, uhlí, případně i plyn). Podmínkou ovšem vždy bude, aby výrobní elektřiny dosahovala celkového instalovaného elektrického výkonu minimálně 100 MW. V případě výroby elektřiny o nižším celkovém instalovaném výkonu bude územní rozhodnutí vydávat obecný místně příslušný stavební úřad.

Nově je po 1. lednu 2013 vymezena i působnost **Ministerstva průmyslu a obchodu** [§ 16 odst. 2 písm. d)]. Již existující působnost stavebního úřadu ve vztahu ke stavbám k účelům těžby, zpracování, transportu a ukládání radioaktivních surovin na území vyhrazeném pro tyto účely a ke stavbám jaderných zařízení byla rozšířena o stavby související s úložišti radioaktivních odpadů obsahujících přírodní radionuklidy, staveb zařízení pro přenos elektřiny, zařízení pro přepravu plynu, zařízení pro uskladňování plynu nebo výrobní elektřiny o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více. K vymezení těchto záměrů je možné odkázat na výše uvedené s tím, že ministerstvo bude u staveb zařízení pro přenos elektřiny a pro přepravu plynu disponovat působností stavebního úřadu (s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování) bez ohledu na to, jestli je realizována „celá stavba“ elektrického vedení, nebo plynovodu.

Nové vymezení působnosti obou výše uvedených ministerstev je možné označit za projev *vertikální koncentrace* působnosti ve vztahu k povolování těchto stavebních

¹¹⁾ Jedná se o podzemní nebo nadzemní plynová zařízení, včetně souvisejících technologických objektů a systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k převodu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, sloužící k uskladňování zemního plynu v plynné nebo kapalně formě přímo propojené s plynárenskou soustavou České republiky nebo se zahraniční plynárenskou soustavou.

¹²⁾ Srov.: § 79 odst. 2 písm. m) stavebního zákona.

¹³⁾ Podle § 2 odst. 2 písm. a) bod 20 energetického zákona se výrobou elektřiny rozumí energetické zařízení pro přeměnu různých forem energie na elektřinu, zahrnující všechna nezbytná zařízení.

záměrů, se kterými právní předpisy výslovně spojují *veřejný zájem*,¹⁴⁾ na rovinu ústřední státní správy.¹⁵⁾ Působnost ve vztahu k územnímu plánování, vyvlastňovacímu řízení, resp. k jiným řízením, které je při realizaci výše uvedených staveb nutné realizovat, zůstává nezměněna.

B. K některým aplikačním problémům nové právní úpravy

S novou právní úpravou působnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti stavebního řádu se bude pojít řada aplikačních problémů. Ne všechny je možné v měsících po nabytí účinnosti novely stavebního zákona identifikovat a vyřešit. Zde je možné poukázat toliko na některé problémy, které již jsou zřejmé.

Prvním z nich je **otázka působnosti ústředních orgánů státní správy v řízeních zahájených před 1. lednem 2013**. Tato otázka v praxi vyvstala prakticky ihned v prvních dnech účinnosti novely. Zákon č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony, přitom ve svém čl. II odst. 14 stanovuje, že správní řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.¹⁶⁾ Také subsidiárně aplikovatelný zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve svém § 132 stanovuje, že změní-li se v průběhu řízení okolnosti rozhodné pro určení místní příslušnosti nebo věcné příslušnosti *co do stupně* a *nestanoví-li zákon jinak*, dokončí řízení správní orgán původně příslušný; o tom informuje správní

¹⁴⁾ Srov.: § 2 odst. 2 písm. a) bod 12 energetického zákona („přenosová soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu“), § 2 odst. 2 písm. a) bod 20 energetického zákona („výrobní elektrárny je zřizována a provozována ve veřejném zájmu“), § 2 odst. 2 písm. b) bod 15 energetického zákona („přepravní soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu“).

¹⁵⁾ Je ovšem možné upozornit na skutečnost, že zatímco nové vymezení působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu bylo zakotveno ve vládním návrhu novely stavebního zákona (srov.: Sněmovní tisk č. 570/0), nová dikce § 13 odst. 2 je teprve výsledkem schvalovacího procesu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Ve vládním návrhu novely byla navrhována odlišná úprava následujícího znění: „(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává působnost podle tohoto zákona u veřejné technické infrastruktury podle § 103 odst. 1 písm. e) body 4 až 8 včetně budov, u staveb v působnosti speciálních stavebních úřadů (§ 15), nebo u souboru staveb, jehož součástí je jedna či více staveb v působnosti speciálních stavebních úřadů (§ 15). U dopravních staveb uvedených v § 15, u kterých obecní úřad obce s rozšířenou působností není speciálním stavebním úřadem, je obecní stavební úřad obce s rozšířenou působností příslušný k vedení společného územního a stavebního řízení podle § 94a. Speciální stavební úřad má ve společném řízení postavení dotčeného orgánu příslušného k vydání závazného stanoviska.“

¹⁶⁾ S výjimkou stavebních řízení neukončených v prvním stupni, která se týkají staveb, u nichž podle nové právní úpravy postačí ohlášení; na takové stavby se hledí jako na ohlášené podle tohoto zákona, za ohlášení se v tomto případě považuje žádost o vydání stavebního povolení a za den ohlášení den nabytí účinnosti tohoto zákona a řízení o správním deliktu spáchaném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud nová právní úprava je pro obviněného příznivější.

orgán, na který by jinak příslušnost přešla. Je tedy možné mít za to, že ačkoliv ani jedno z výše uvedených ustanovení *výslovně* neřeší otázku přesunu příslušnosti z obecného stavebního úřadu na ústřední orgán státní správy,¹⁷⁾ neexistuje přesvědčivý argument, který by podporoval názor, že již zahájená správní řízení by měla dokončit nově příslušná ministerstva.

Otázkou může být také **vymezení působnosti** Ministerstva pro místní rozvoj k výše uvedeným stavbám. Ustanovení § 13 odst. 2 stavebního zákona přiznává Ministerstvu pro místní rozvoj toliko „působnost stavebního úřadu k vydání územního rozhodnutí“, zatímco § 16 odst. 2 písm. d) stavebního zákona přiznává Ministerstvu průmyslu a obchodu působnost „stavebního úřadu, s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování.“ Disponuje Ministerstvo pro místní rozvoj ve vztahu ke stavbám vymezeným v § 13 odst. 2 stavebního zákona také pravomocí vydat územní souhlas,¹⁸⁾ resp. uzavřít veřejnoprávní smlouvu?¹⁹⁾ Pythické vymezení působnosti v § 13 odst. 2 stavebního zákona tomu nenapovídá. Pokud bychom ovšem přijali tuto interpretaci předmětného ustanovení, mělo by to za následek další štěpení působnosti v povolovacích procesech, kdy by územní rozhodnutí k předmětným stavbám sice vydávalo Ministerstvo pro místní rozvoj, územní souhlas by ovšem k těmto stavebním záměrům vydávaly místně příslušné obecní stavební úřady.

Konečně je možné poukázat na skutečnost, že k aplikačním problémům může dojít i ve vztahu k použití ustanovení zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury.²⁰⁾ Skutečností totiž je, že se uvedený právní předpis nebude vztahovat na všechny stavební záměry, které budou po 1. lednu 2013 povolovány na úrovni ústřední státní správy.²¹⁾ Naopak, bude se vztahovat i na některé stavební záměry, které budou i nadále povolovány místně příslušnými obecními stavebními úřady.²²⁾

C. K některým systematickým problémům nové právní úpravy

Nová právní úprava působnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti stavebního řádu je důsledkem dlouhodobé snahy o optimalizaci rozhodovacích procesů ve vztahu k zařízením veřejné technické infrastruktury. Skutečností ovšem

¹⁷⁾ Striktně vzato se zde nejedná o změnu příslušnosti „co do stupně“ ve smyslu § 132 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

¹⁸⁾ Srov. § 96 odst. 1 stavebního zákona.

¹⁹⁾ Srov. § 78a odst. 1 stavebního zákona.

²⁰⁾ K aplikaci uvedeného právního předpisu srov.: HANDRLICA, J. Výstavba energetické infrastruktury po novele zákona o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, *Právní rozhledy*, Roč. 20, 2012, s. 164-170.

²¹⁾ Uvedený zákon se např. nevztahuje na výstavbu veškerých jaderných zařízení, ani na úložiště radioaktivních odpadů, obsahující výlučně přírodní radionuklidy.

²²⁾ Např. stavby distribuční soustavy v elektroenergetice a v plynárenství.

je, že stejně jako v případě již výše uvedeného zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury,²³⁾ i nové vymezení působnosti ústředních orgánů státní správy v § 13 odst. 2 a § 16 odst. 2 písm. d) stavebního zákona vykazuje několik systematických deficitů.

Především se je nutno zamyslet nad *druhovým vymezením staveb*, které mají být nově povolovány ústředními orgány státní správy. Skutečností je, že zařízení přepravní soustavy v plynárenství a přenosové soustavy v elektroenergetice, stejně jako stavby jaderných zařízení, stavby výroben elektřiny a stavby zařízení pro uskladňování plynu budou povolovány v prvním stupni ústředními orgány státní správy, zatímco zařízení distribuční soustavy v plynárenství a v elektroenergetice, stejně jako stavby rozvodných tepelných zařízení budou i nadále povolovány místně příslušnými obecnými stavebními úřady. To je pochopitelné, protože zatímco u prvních z výše uvedených záměrů se v zásadě jedná o stavby *nejen místního*, nýbrž *celostátního* významu, u staveb druhé skupiny se pravidelně jedná o stavby *lokálního* významu.²⁴⁾ Za systematický deficit nového vymezení působnosti je ovšem možné označit, že do nového vymezení působnosti nebyly zahrnuty některé významné stavební záměry, které také mohou mít a pravidelně i mají nejen místní, nýbrž celostátní význam. Konkrétně se jedná např. o *stavby skladovacích zařízení, produktovodů a ropovodů* určených ke skladování a přepravě nouzových zásob ropy.²⁵⁾ Právní úprava tedy po 1. lednu 2013 přináší zcela paradoxní situaci, kdy jsou zařízení přepravní soustavy v plynárenství (vysokotlaké plynovody, kompresní stanice, včetně souvisejících technologických objektů) podřízeny režimu ustanovení v zákoně č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury,²⁶⁾ jejich realizace v zásadě *nevyžaduje* vedení stavebního řízení,²⁷⁾ jejich povolování a následný stavební dozor je svěřen ústředním orgánům státní správy,²⁸⁾ zatímco na stavby ropovodů a produktovodů se režim zákona č. 416/2009 Sb. *neaplikuje*, provedení stavebního řízení je *vyžadováno*, přičemž k vydání územního rozhodnutí i stavebního povolení, stejně jako k provádění stavebního dozoru je bez dalšího příslušný místně příslušný obecní stavební úřad. Takovou právní úpravu je možné označit za zcela nesystematickou, protože stavby *ropovodů* a také stavby některých *produktovodů* (zejména *benzinovo-*

²³⁾ Těmto otázkám jsem se věnoval na stránkách tohoto časopisu v mém článku „Nová právní úprava žalob proti rozhodnutím správních orgánů ve věcech výstavby technické infrastruktury“, *Správní právo* č. ?/2012, Roč. XLV, s. 437–447. Srov. také reakci O. Tošnera „Zákon o urychlení výstavby infrastruktury - krok správným směrem?“, *Správní právo* č. 1/2013, Roč. XLVI, s. 25–29.

²⁴⁾ Ne příliš lehkým aplikačním úkolem může být v konkrétních případech vymezení působnosti místně příslušného obecního stavebního úřadu a ministerstva, a to zejména ve vztahu ke stavbám, které se nacházejí na rozhraní jednotlivých soustav, tj. např. přepravní a distribuční soustavy.

²⁵⁾ Srov. § 3 odst. 2 zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavu ropné nouze a o změně souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).

²⁶⁾ Srov. § 1 odst. 4 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury.

²⁷⁾ Srov. § 103 odst. 1 písm. e) bod 5 stavebního zákona.

²⁸⁾ Srov. § 13 odst. 2 a § 16 odst. 2 písm. d) stavebního zákona.

díl) mají stejnou hospodářskou důležitost jako stavby vysokotlakých plynovodů. Tak markantní rozdíly v povolovacích řízeních mezi těmito druhy staveb jsou tedy zcela neopodstatněné.

K systematickým deficitům nové právní úpravy zajisté patří také rozdíly, co se týče vymezení působnosti obou ministerstev. Je možné konstatovat, že vymezení staveb, povolovaných v územním řízení Ministerstvem pro místní rozvoj a staveb, které následně povoluje ve stavebním řízení nebo dozoruje Ministerstvo průmyslu a obchodu, není identické. Např. u staveb k účelům těžby, zpracování, transportu a ukládání radioaktivních surovin vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu působnost stavebního úřadu, ovšem pravomoc ve věcech územního rozhodování nebyla zákonodárcem svěřena Ministerstvu pro místní rozvoj.²⁹⁾ Územní rozhodnutí by zde tedy měl vydávat místně příslušný obecný stavební úřad.

Nakonec je ještě možné poukázat na další systematický problém nové právní úpravy. *Ratio* přesunu působnosti v oblasti rozhodování o vybraných významných stavebních záměrech je optimalizace povolovacích řízení, nesporně také vyšší expertní znalosti pracovníků ústředních orgánů státní správy a také snaha o unifikaci postupu v jednotlivých řízeních. Skutečností ovšem je, že k tomuto přesunu došlo jenom, co se týče některých rozhodovací činností. Např. pravomoc vydávat rozhodnutí o *odnětí, resp. omezení vlastnického práva* k dotčeným pozemkům zůstává i po 1. lednu 2013 nezměněna. Otázkou je, jestli stejná potřeba optimalizace, expertní znalosti a unifikace postupu neexistuje i v této oblasti.

D. Závěr

Vertikální koncentrace působnosti v oblasti povolování některých specifických stavebních záměrů, ke které v naší právní úpravě dochází po 1. lednu 2013, je dalším výsledkem dlouhotrvajících snah o optimalizaci povolovacích procesů ve vztahu k záměrům celostátního a strategického významu. Samotnou koncepci vertikální koncentrace působnosti směrem k ústředním orgánům státní správy je možné označit za pozitivní krok. Zajisté je příslibem jednotné aplikace ustanovení zákona v rámci povolovacích procesů. Také je možné předpokládat vyšší expertizu úředně pověřených osob. Skutečností ovšem je, že nová právní úprava vykazuje i řadu systematických deficitů, které spočívají zejména ve vymezení povolovaných stavebních záměrů. Tyto deficity by měly být v budoucnosti napraveny v rámci novelizace stavebně-právních předpisů.

Jakub Handrlíca³⁰⁾

²⁹⁾ Srov. dikci § 13 odst. 2 stavebního zákona.

³⁰⁾ Autor působí na katedře správního práva a správní vědy, PF UK v Praze. Článek je výstupem řešení projektu GAČR P408/12/PG17 na tomto pracovišti.